No 1695.

DE TIJD.

1852.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG, 17 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 16 November.

Gisteren heeft de Tweede Kamer eene zitting gehouden, waarin zij verscheiden onderwerpen heeft afgehandeld.

Het ontwerp van wet tot wijziging der bepalingen nopens de heffing bij admodiatie van sommige accijnsen in Limburg, is met groote meerderheid aangenomen. Er is daarbij eenige diskussie gevoerd over de vraag of de exceptionneele wijze, waarop in Limburg de accijnsen worden geïnd, niet in strijd is met de Grondwet. De heeren Reinders en van der Heyden meenden dat de Grondwet zulks niet veroorloofde. Zeer ten onregte, zoo als overvloedig werd aangetoond door de heeren van Wylick, Hengst, van Wintershoven, en vooral den minister van Finantiën. De Limburgers genieten geen voorregt; zij betalen hunne accijnsen gelijk wij en een ander; meer vordert de Grondwet niet. Dat de manier, waarop die accijnsen voldaan worden, anders is in Limburg dan b. v. in Noord-Brabant, dat doet niets af. De Grondwet is tevreden als allen, zonder uitzondering, de accijnsen opbrengen; zij laat het aan den wil der wetgeving over te regelen, hoe die geïnd zullen worden, en onthoudt zich zorgvuldig van te bepalen, dat die in alle deelen van het rijk op dezelfde wijze zullen worden gedragen. Dat is eene kwestie van uitvoering, die in de Grondwet niet passen kan, en er daarom ook niet in is te vinden.

Er zijn te dezer gelegenheid nog eenige klagten ter tafel gebragt over den druk der accijnsen. Zij werden gedaan ongetwijfeld met een goed inzigt, maar desniettemin zonder vooruitzigt van ze op dit oogenblik te zien verhol[illegible] vroeger verklaard, dat men het belastingstelsel niet zou kunnen hervormen, voor dat de maatregelen zouden zijn tot stand gebragt, waardoor hij hoopt eene gewigtige besparing van renten te bekomen. Dat is zoo duidelijk als $2 \times 2 = 4$. Het is onnoodig daarover uit te weiden.

In de tweede plaats is zonder beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen het ontwerp ter regeling der ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor 1853.

En in de derde plaats is beraadslaagd over het voorstel van den heer Bachiene tot het houden van eene *enquête* omtrent den accijns op het zout. Na een zeer langdurigen woordenstrijd is dit voorstel aangenomen met de meerderheid van eene enkele stem, dat is met 26 tegen 25 stemmen.

De heer Bachiene motiveert zijn voorstel door de bezwaren, die de jongste wet op het zout in de uitvoering ondervindt, en die onvermijdelijk voor dezen tak van nijverheid in noodelooze kwellingen ontaarden. De klagten der belanghebbenden en de geschriften van de mannen der wetenschap loopen hier zamen om eene *enquête* aan te bevelen. Dat onderzoek moet voornamelijk ten doel hebben om zich te overtuigen of niet de Belgische wetgeving op het zout met eenige wijzigingen bij ons moet worden [illegible]

De minister van Finantiën, de heeren Meeussen, Dirks en van Nispen van Sevenaer voeren daartegen aan, dat elke belastingswet bij de invoering moeijelijkheden ondervindt. Deze wet nu werkt eerst sinds Julij, en nu komt men reeds in November met het voorstel van *enquête* voor den dag.

Is het niet blijkbaar, vragen zij, dat de wet niet lang genoeg gewerkt heeft om er redelijkerwijs een oordeel over te kunnen uitbrengen? Dat het voorstel van *enquête* dagteekent van den tijd toen de wet in behandeling was, pleit niet vóór, maar tegen het voorstel, omdat de Kamer met terzijdestelling van de *enquête* de wet op het zout heeft aangenomen met 43 van de 55 stemmen. Overigens beklaagde zich de minister dat de beschrijving der bezwaren, die de zoutwet in de uitvoering zou ontmoeten, niet van overdrijving is vrij te pleiten. De spreker had slechts de klagers gehoord, men moest ook de ambtenaren raadplegen.

De heer Bachiene brengt daartegen in, dat zijne klagt niet overdreven is. Hij erkent dat niet *alle* zoutzieders klagen; maar zulks ligt aan de werking der wet, die, ongelijkmatig in de uitvoering, op de kleine zoutziederijen gevoelig drukt, en de groote minder schaadt. Maar dat is juist de voorname grief tegen de wet, die aan allen gelijke bescherming moet geven, en geenen niet mag opofferen aan dezen. Zijn voorstel is niet ontijdig. De wet werkt; men kan haar nu in hare toepassing nagaan. Is zij goed, men behoude haar; werkt zij schadelijk, en daarvan is de spreker overtuigd, dan is het nooit te laat of te vroeg om daarop terug te komen.

Met die zienswijze heeft zich de Kamer vereenigd; zoodat thans voor den eersten keer de Kamer gebruik zal maken van haar regt van *enquête*, dat nog al veel omslag veroorzaakt. Ziehier hoe dat bij de wet is geregeld:

Ingevolge de wet van 5 Augustus 1850 tot regeling van het regt van *enquête*, en naar luid van Hoofdstuk X van het reglement van orde der Kamer, moet de vergadering bepalen het getal leden, waaruit de kommissie van onderzoek zal bestaan, alsmede het getal leden, dat minstens tot de afneming der verhooren wordt vereischt. Daarna moeten de leden dier kommissie bij stemming door de Kamer worden benoemd. Het besluit van het te houden onderzoek wordt in de *Staats-Courant* geplaatst. Alle ingezetenen en alle personen binnen het rijk wonende, zijn verpligt aan de oproepingen, door de kommissie uitgevaardigd, te voldoen. Alle openbare ambtenaren zijn gehouden aan de vorderingen der kommissie gevolg te geven. Getuigen en deskundigen verschijnen voor de kommissie, hetzij vrijwillig, hetzij ingevolge dagvaarding. De verhooren hebben plaats in een der vertrekken van het gebouw, waarin de Tweede Kamer vergadert. De kommissie kan het verhoor onder eede doen geschieden. Na afloop van het onderzoek, of zoo dikwerf hangende hetzelve de kommissie het noodig oordeelt, of de Kamer daartoe besluit, doet de kommissie van hare verrigtingen verslag aan de Kamer.

Wij hebben dikwijls aanleiding gehad om ons te versterken in de overtuiging, dat vele, dat de voortreffelijkste onzer protestantsche landgenooten afkeerig zijn van het schrijven en drijven der meeste van hunne geloofsgenooten tegen de Katholijke Kerk, hare instellingen, bedienaren en belijders. Weinigen hebben echter den moed om rondborstig voor hun gevoelen uit te komen, en om zich aan de verguizingen bloot te stellen van hen, die niemand verdragen kunnen dan dezulken, welke hunnen haat tegen de Katholijken deelen. Tot deze kategorie behoort intusschen niet de hoogleeraar A. des Amorie van der Hoeven. Wat goed en edel is heeft zijne sympathie; wat verontwaardiging behoort te wekken, laat hem niet onverschillig; en nimmer aarzelt hij zijne overtuiging luide en ter plegtigste plaatse geldend te maken. Dat is gebleken, toen hij van den kansel zijne hoorderen voorging in het gebed voor den bewonderenswaardigen Pius IX, toen deze, ter voorkoming van de afgrijsselijkste gebeurlijkheden, zich vrijwillig naar Gaëta in ballingschap had moeten begeven; dat is nu onlangs weer gebleken, toen hij den zeldzamen moed had om openlijk aan zijne hoorderen te verklaren, welken indruk het geschrijf der meeste Protestanten tegen de Moederkerk op hem maakt. Hoon en smaad zouden ongetwijfeld daarvoor zijn loon wezen; toch verzweeg hij het niet welke aandoeningen de voortbrengselen van zekere protestantsche pers bij hem verwekten; toch smoorde hij niet de inspraak zijner overtuiging, meerderen prijs stellende op de bevrediging van zijn gemoed, door de vervulling van een dringenden, schoon dan ook pijnlijken pligt, dan op toejuiching van door fanatismus ongelukkiglijk verblinde sektarissen.

En hoon en smaad werden dan ook zijn loon, hetgeen blijken zal uit de onderstaande regelen, welke wij aan een der protestantsche weekbladen ontleenen, gelijk hoon en smaad zijn deel waren, toen hij voor den in ballingschap verzuchtenden Pius IX zijne stem hemelwaarts dorst verheffen. Wij echter niet alleen, maar allen die weten te waardeeren welke de kanker is die aan de rust en het geluk van Nederland knaagt en zelfs ons volksbestaan ondermijnt, allen danken hem opregtelijk voor het loyale woord, dat, van zijne lippen gevloeid, vele zijner hoorderen tot nadenken kan gebragt hebben en in veler gemoederen als een vruchtbaar zaad kan zijn neergekomen. Doch niet alleen dat wij hem daarvoor danken; vele zijner geloofsgenooten zijn er, die wij in ons nederig gebed steeds indachtig zijn; des Amorie van der Hoeven, sinds hij voor het zigtbaar Opperhoofd der Katholiciteit bad, bekleedde onder dezen eene eerste plaats; met verhoogde toegenegenheid zullen wij zijnen naam brengen voor den troon des Allerhoogsten, opdat Hij hem genadiglijk schenke, wat zijn waarachtig heil verzekeren kan. Daarmede gelooven wij hem het eenige offer van erkentelijkheid te brengen, dat zijner waardig is; dat offer echter willen wij hem geen enkelen dag onthouden.

Het bovenstaande schreven wij ter neer, naar aanleiding van het volgende artikel, voorkomende in het laatste Nommer van de *Fakkel*:

„Het trekt de aandacht.

»Toen de tegenwoordige paus zijnen zetel verlaten had en in de Napolitaansche stad Gaëta zich ophield, gevoelde een Protestantsch kerkredenaar zich zoo bewogen met het deernis waardige lot van den H. Vader, dat hij op den predikstoel met luider stem voor hem bad.

»Diezelfde kerkredenaar beklom op den 31 Okt. ll. op nieuw den kansel, en hield, gelijk te verwachten was, een hervormingspreek. Vier jaren geleden meende hij, dat de Paus *gevangen zat*, en daarom bad hij voor hem als voor een gevangene. Nu weet hij toch wel, dat DE MADIAI's werkelijk gevangen zitten, en dat niet om huichelarij of woordverbreking, maar om het getuigenis van Jezus Christus. En heeft hij nu van hen in zijn preek met een enkel woord gewag gemaakt? neen. Heeft hij tot ijver opgewekt, tot wakkerheid vermaand? neen. Alleen heeft hij de liefde tot de broederen, de philanthropie, voor zoo ver die het liefst weldoet aan de huisgenooten des geloofs, berispt en bestraft. Trouwens Erasmus, zijn groote stadgenoot, heeft hij in't vuur zijner rede aangeroepen en als den grootsten van al de hervormers met de schitterendste lofspraken begroet. »Als ik de Weekbladen" riep hij uit, »en andere geschriften eens bij toeval in handen neem, die thans tegen de oude Moederkerk in het licht worden gegeven, helaas! dan voed ik mij met tranenbrood!".... Och, man! lees gij toch *de lof der zotheid* van uwen zoo hooggeprezen Erasmus niet. Doch ja lees ze!..."

Men schrijft ons uit Keulen nopens den uitslag der verkiezingen voor de onderscheidene partijen:

»De linkerzijde heeft bij de nieuwe verkiezingen het meest verloren, daar de meeste distrikten der katholijke gewesten, die vroeger een aanmerkelijk kontingent aan die partij leverden, thans, ten gevolge der v. Raumersche politiek, beproefde zonen der Katholijke Kerk tot Afgevaardigden verkozen, terwijl anderen wegens verschillende redenen van de vertegenwoordiging hebben moeten afzien. Uit dien hoofde ontbreken er thans namen, waaraan men sedert den aanvang der politieke kiesvergaderingen was gewoon geworden, zoo als b. v. Hansemann en Camphausen. Het bedanken van den laatste heeft bovenal zijn vrienden levendig getroffen. Bovendien mist men ongaarne Baumstark, Beseler enz. De partij schijnt alzoo bepaaldelijk verzwakt. Sterker dan de linkerzijde doet zich daarentegen de partij der oud-Pruissen, onder leiding van v. Bethmann-Hollweg voor. Hare gematigde en wel overlegde oppositie heeft haar in sommige kringen eene hooge mate van populariteit verworven. De partij van Gerlach eindelijk — want Stahl en Arnim-Boitzenburg zijn niet verkozen — schijnt sedert de uittreding van v. Bethmann-Hollweg een aanmerkelijk terrein te hebben verloren. Eene absolutistische partij schijnt zich, naar de uitkomst der jongste verkiezingen niet te kunnen vestigen. Daar men, te oordeelen volgens de sterkte dezer verschillende partijen, vermoedelijk kan voorzien dat er zich geene kompakte aaneengesloten meerderheid voor het ministerie, evenmin als tegen hetzelve zal vormen, zoo zal de parlementaire strijd zich waarschijnlijk oplossen in kleine schermutselingen ter gelegenheid der bijzondere quaestien. Of

Pruissen bij zulk een zwak ondersteund ministerie sterk zal kunnen worden, dit zullen wij hier onbesproken laten. Hoe minder men echter eene bepaalde meerderheid in de partijen zal kunnen vinden, des te gewigtiger en vermogender worden zij, die reeds in de vorige Kamers, hoe klein toen ook hun getal nog ware, de waagschaal naar de eene of andere zijde deden overslaan, namelijk de KATHOLIJKEN.

De onbegrijpelijke maatregelen der ministers von Raumer en von Westphalen hebben het pligtgevoel der Katholijken opgewekt, en de uitkomst der verkiezingen heeft bewezen, hoe vast men besloten heeft, tegen de eerste stappen, die eenen aanval tegen de Katholijken ten gevolge schenen te zullen hebben, eenen dam op te werpen. Zelfs in de ministerieele kringen schijnt men door dezen uitslag, die echter regtstreeks niets voortbrengen kan, zeer uit het veld geslagen; te meer omdat men bij het bekend worden der verkiezingen van Keulen, zich reeds had uitgelaten alsof de katholijke beweging op de verkiezingen weinig of niets had uitgewerkt. »De Ultramontanen komen niet langer in aanmerking. Zie maar naar Keulen. Hoe weinig invloed had daar de kerkelijke beweging, en Keulen is de maatstaf voor de provincien!" zoo sprak men. Doch Keulen was de maatstaf niet, en tot zijne grootste verbazing zag men de kleine *katholijke brigade* Ostercath-Rhoden-Reichensperger tot een gesloten ligchaam van ruim 50 *getrouwen* aangroeijen.

»Te Berlijn is men algemeen van gevoelen dat deze in alle voor de Katholijke belangrijke vragen digt aaneengesloten phalanx de meerderheid zal vormen aan die zijde, waarheen zij zich wenden zal, en dat men van de zijde den andere partijen alles in het werk zal stellen om haar door *compromis* te winnen. De *N. Pr. Ztg.* van Dingsdag schijnt daar reeds een begin mede te maken. Ook reeds vroeger duidde men het haar ten goede dat zij met eene waarheidlievende pen omtrent uitsluitend katholijke quæstien de openbare meening verlichtte, doch dat waren tot dusverre slechts ingezonden stukken en de bijzondere zienswijze van den inzender, welke zij achter in haar blad plaatst. Thans vindt de redaktie goed dezelve in haar politiek gedeelte te plaatsen, maar wanneer zij ons daardoor zou willen diets maken, dat ook hare partij de vijandelijke houding, welke men in zekere kringen tegen het Katholicisme in Pruissen heeft aangenomen, niet deelt, dan mogen wij niet nalaten haar te herinneren, dat het hare zienswijze evenzeer als die van haren inzenders of *Rundschauer* was, die in de maatregelen van v. Raumer hare uitdrukking vondt dat zij het was die de [illegible] waarheid tot eene heillooze dreigende theorie heeft gebragt, dat de Katholijken de STIEFKINDEREN zijn der Pruissische monarchie; kortom dat zij het was die de bewoners der meest beschaafde, welgestelde en gewigtigste provinciën, zonder welke Pruissen geenszins het Europeesch standpunt, dat het thans inneemt kon bekleeden, heeft uitgemaakt voor HELOTEN!"

In alle deelen van Europa verrijzen standbeelden ter verheerlijking van de genien, die het voorgeslacht of onze tijd hebben opgeleverd. Nederland blijft niet achterlijk om aan die beweging deel te nemen. Prins Willem I, de Ruyter, Rembrandt en weldra Laurens Koster, herleven in hunne standbeelden, die op onze markten en pleinen tot de menigte spreken, naarmate hunne gedachtenis meer of min in het hart van het volk leeft, en de kunstenaar er in geslaagd is, om in het door hem vervaardigd beeld het karakter van den geschetsten grooten man te doen uitkomen. Ieder weet hoe het vernuft van Roijer zich daarin kenmerkt.

Op dit oogenblik wordt er in de provincie Limburg ernstig aan gedacht om de verdiensten van een groot christelijk kunstenaar te vereeuwigen. De dagbladen van het Hertogdom, zoowel als eenigen onzer vrienden uit Maastricht, hebben ons berigt, dat er krachtige pogingen worden in het werk gesteld, om dat plan een goeden uitslag voor te bereiden. Men wenscht namelijk den beroemden beeldhouwer Matthijs Kessels, in het jaar 1836 te Rome overleden, een standbeeld op te rigten door de bijdragen van de provinciale regering, de stad Maastricht, zijne geboorteplaats, en de ingezetenen van het Hertogdom. Te dien einde zijn door den Zeer Eerw. heer H. Peters, direkteur van het seminarie te Rolduc, verzoekschriften ingediend bij de Staten van Limburg en den stedelijken raad van Maastricht. Wij hopen dat zij daar een goedgunstig onthaal zullen vinden, opdat de hoofdplaats van Limburg weldra versierd zij met de beeldtenis van een harer grootste zonen, die de jongste tijd heeft opgeleverd.

De familie Kessels was eene rijk begaafde stam, die Maastricht vereert. De vader, geacht meubelmaker, die door den inval der Franschen werd geruïneerd en van verdriet stierf, liet zijne drie zonen geene andere erfenis dan het genie, waarmede de goddelijke Voorzienigheid hun had bedeeld (1).

De oudste vestigde zich eerst te Hamburg, waar hij zich op de bouwkunde toelegde; vervolgens doorreisde hij Europa, en werd een der bekwaamste architekten. Hij kwam te Rome, dong er met 24 medestrijders naar de werken, die noodig waren geworden om den Teverone te bedwingen, die te Tivoli groote verwoestingen had aangerigt, en bekwam de vereerende onderscheiding, dat zijne plannen de voorkeur verdienden, en hij zelf door den toenmaligen Paus met de uitvoering werd belast.

De tweede zoon, Hendrik Kessels, een werktuigkundige, bekwaamde zich te Parijs, en werd binnen korte jaren meester in zijn vak. Hij doorreisde het nijvere Engeland, en vestigde zich eindelijk te Altona, waar hij zich zoo zeer onderscheidde, vooral in het vak der Chronometers, dat hij tot professor en tot ridder van de orde van Dannebrog benoemd werd.

De jongste zoon was Matthys Kessels, de beeldhouwer. Hij had zich aanvankelijk bij zijn oudsten broederte Hamburg vervoegd; en vertrok later naar St. Petersburg, waarin hij zich verder in de edele kunst oefende. Hij kwam te Maastricht terug, behaalde vier jaren later den eersten prijs voor de beeldhouwkunde te Rome, en vestigde zich aldaar. Hij was een der grootste beeldhouwers van onze eeuw, tijdgenoot van Thornwaldsen en zijn mededinger, dien hij overtrof door de uitdrukking, welke hij aan zijne beelden wist te geven. Hij was een man rijk met genie bedeeld, en die het voorregt bezat van de groote gaven der kunst te vereenigen met een levendig geloof en daaraan gepaarde reine zeden. In zijn eersten tijd had hij zijn talent besteed aan mythologische onderwerpen, waarin hij uitmuntend slaagde, getuige zijn athleet dien hij voor den hertog van Devonshire beitelde; in meer gevorderden leeftijd wijdde hij zich meer bijzonder aan de Christelijke Kunst, en leverde een Christus aan de kolom, en eene groep aan den zondvloed ontleend, die aller bewondering trokken. Zijn vernuft werd door gansch Europa geëerd en geroemd, en strekte alzoo het vaderland tot eer, dat hem voortbragt, en waar zijne eerste stappen in de kunst door geschikte meesters werden geleid.

Wij kunnen alzoo niet anders dan het plan toejuichen, om den Christelijken kunstenaar in zijne geboorteplaats een standbeeld te wijden, en wij vertrouwen, dat zoowel de Staten van Limburg als de regering van Maastricht met de ingezetenen van het Hertogdom zullen medewerken, om de daartoe aangewende pogingen door aanzienlijke bijdragen te schragen.

Men schrijft ons uit 's Herzogenrath:

[illegible] seldorf, Crefeld, Gladbach, Ruhrort, en al die nijvere steden van den kreis Dusseldorf met de grijze keizerstad Aken, en vervolgens met België en Frankrijk verbindt, voor handel en verkeer ontsloten. De Fransche revolutie van het jaar 1848 had eene vertraging in de werkzaamheden veroorzaakt, en dit schoone plan was zelfs zoodanig verlaten, dat men de voltrekking er van reeds naar de Grieksche Kalenden verwees, toen eindelijk de vrijheidszwijmel vervloog en het kalme, gezonde menschenverstand weer het bestuur der zaken in handen nam. In éénen wenk waren dalen en bergen in vlakten herschapen, en zelfs de rotsen van het schilderachtige Wurmthal, tusschen Aken en Herzogenrath (Rolduc), werden van hunne aloude grondvesten, als nietige zandheuvelen weggeruimd. Gisteren (1) had de plegtige opening plaats. De Pruissische minister van openbare werken en koophandel, de heer von der Heidt, vergezeld van Zijne Hoogheid, den Prins van Hohenzollern-Sigmaringen, benevens de Opper-president der Rijn-provincie en eene menigte andere aanzienlijke ambtenaren hadden zich naar Herzogenrath begeven, vanwaar voorloopig de baan geopend werd. Eene talrooze menigte volks had zich op het feestlijk gesierde stationsplein te zamen gedrongen.

»Eene schoonere ligging kan men zich niet verbeelden. Door het romantische dal kronkelt de Wormrivier langs hare bekoorlijke boorden; ter linkerzijde ligt op eenen kegelvormigen heuvel de oude burg der hertogen van Limburg, rondom welke het stadje Herzogenrath gebouwd is; donkerbruine dennebosschen, groene weiden en de trotsche abdij van Rolduc, thans eene kweekschool van jonge heeren uit Limburg, Holland en het aangrenzende Duitschland, die van de hoogte eens bergs de geheele landstreek beheerscht, sluiten rondom den gezigteinder.

»Eensklaps weêrgalmt een kanonschot, dat zich als een verre donder van berg- tot bergengte drie-viermaal herhaalt, en ziet, in de verte vertoont zich als eene blanke nevel streep. Eenen monsteraehtigen draak gelijk, die dikke rookwolken uitblaast, en wiens schel gefluit door de lucht weêrgalmt, nadert de feesttrein door de kronkelingen van het dal. Een driewerf »hoera"! galmde uit duizend monden. Het harmoniegezelschap der kweekelingen van Rolduc, die reeds voor de feesttent gerangschikt stonden, hieven een treffelijk gezang aan, dat voor de omstandigheid gekomponeerd scheen.

Na korte verwelkoming, werd den eeregasten een *déjeûner à la fourchete* aangeboden. Ter regterhand van den Prins en van den minister zaten de hoofd-ingenieur von Mellin, de heer Direkteur van Rolduc en de opper-president van Dusseldorf; ter linker, de opper-president der Rijnprovincie en de opper-president van Aken. Gedurende den maaltijd werden in de tent door de kweekelingen van Rolduc afwisselend de Pruissische en de Nederlandsche volksliederen, benevens andere passende stukken uitgevoerd, tot groote voldoening der geëerde gasten. De eerste feestdronk gold den Koning van Pruissen; een tweede den Prins van Pruissen, en vervolgens werden de Prins von Sigmaringen en de minister beurtelings door een drievoudig »*Lebe hoch!*" begroet. Na deze officiëele toasten verzocht de president van Dusseldorf het woord voor den heer, Direkteur van Rolduc. Deze nu sprak eenen besten zegen uit over het voltooide werk, over deszelfs aanleggers, over handel en nijverheid. Hij besloot zijne rede en het feest met een wegslepend »*Vive le roi!*" En nu, besteeg men [illegible] de vreugdekreten der menigte achter de bergen verdween.

»Het menschelijk vernuft spot met tijd en afstand; die voor vijf en twintig jaren gezegd hadde dat Amsterdam en 's Hage tot op vijf à zes uren afstands voor de poorten van Aken zouden naderen, dien zou men als eenen *visionnaire* in een krankzinnigen-huis hebben opgesloten; en toch behoeft slechts de weg tusschen Oberhausen en Arnhem voltrokken te zijn, om zoo ongeloofbaar eenen droom te bewaarheden."

Onder de rubriek *Bibliographie* leest men in het *Journal de Bruxelles*:

»Een der verdienstelijkste katholijke auteurs van Nederland, de heer H. J. C. VAN NOUHUYS, aan wien wij reeds meermalen de gelegenheid hadden een wel verdienden lof toe te zwaaijen, gaat met een toenemend welslagen voort met het uitgeven zijner geschriften, die allen den besten geest ademen. Beurtelings dichter, geschiedschrijver, geleerde en romanschrijver, behandelt hij alle vakken met een gelijk talent, zonder ooit af te wijken van de groote godsdienstige en maatschappelijke beginselen, aan welker verdediging hij zich met eene voorbeeldige onbaatzuchtigheid heeft toegewijd.

»Zijn laatste werk, getiteld: *de Wapensmid en zijn Zoon* (1), bestaat uit twee deelen, versierd met zeven platen van onzen landgenoot *El. Dujardin*. Het onderwerp is een aandoenlijk verhaal, eene belangwekkende met devoelten kleuren bewerkte schildering van zeden [illegible] kleed is, is sierlijk en zoo rein als de gedachte des auteurs Dit werk zal gewis eene groote populariteit te beurt vallen. Men belooft er ons eene Fransche vertaling van."

Men leest in de Haagsche *Nieuwsbode*:

»Wij zijn verzocht te melden dat het berigt, dezer dagen in sommige dagbladen opgenomen, betrekkelijk het ongunstig oordeel, dat in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zou zijn uitgesproken over de ontwerpen, betrekkelijk het beleid der regering in Ned. Oost- en West-Indiën, te algemeen gesteld is. Het is eene waarheid, dat daartegen, gelijk tegen ieder ander ontwerp, vele bedenkingen gemaakt zijn, en dat sommige leden geheel tegen de ontwerpen gestemd zijn, maar het is eene groote dwaling uit een en ander af te leiden, dat de groote meerderheid der Kamer zich verklaard zou hebben tegen de grondslagen of tegen de hoofdpunten van dat ontwerp. Integendeel, men mag het daarvoor houden, dat de meerderheid, wat de hoofdpunten aangaat, die men eigenlijk op het oog heeft, het wel degelijk met de voorstellen der Regering eens is."

Uit de eergisteren ontvangen O. I. berigten ontleenen wij het volgende:

De Gouverneur-Generaal bevond zich den 22 dezer te Magelang, alwaar een fraai Javaansch tournooi door hem werd bijgewoond, en op welken dag Z. Exc. die hoofdplaats verliet om de reis door de residentie Bagelen voort te zetten. Z. Exc. had achtervolgens Samarang, Ambaraga, Salatiga, Soerakarta, Djoejokarta en de omstreken bezocht, was allerwege door de inlandsche bevolking en hare Vorsten met de meeste onderscheiding ontvangen, bezocht de schoone ruïnen van oude tempels in de omstreken van onderscheidene dier plaatsen, alsmede tentoonstellingen van inlandsche nijverheid, welke tot dat einde waren in gereedheid gebragt, woonde de bals, tournooijen, tijgergevechten enz. welke hem ter eere werden gegeven enz. bij, en onderscheidde zich allerwege door bijzondere minzaamheid.

— Het Nederl. schip *Amelia*, kapt. D. Grap Hellingman, is 26 Aug. te Anjer gepasseerd, aan boord hebbende drie schipbreukelingen van het bij Christmas-Eiland verongelukte schip *Vice-Admiraal Rijk*, welke personen op dat eiland 56 dagen in de grootste ellende hadden doorgebragt. Deze drie geredde personen, te weten: de

---

(1) Wij ontleenen deze en sommige volgende bijzonderheden aan den voormaligen *Courrier de la Meuse* van 12 Oktober 1827.

(1) De geachte korrespondent heeft vergeten zijn schrijven te dagteekenen.

(1) Uitgegeven te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, 1852.

heer P. Graat, opper-stuurman, C. Kipping, matroos, en de heer R. A. H. Tollius Bennet, passagier, hebben verklaard: Dat zij den 7den Maart dezes jaars met het Nederl. barkschip, genaamd *Vice-Admiraal Rijk*, beladen met stukgoederen, van Ramsgate zijn vertrokken, koers stellende naar Batavia. Dat de ekwipage van dien bodem was zamengesteld uit negentien personen, als: de heer J. Bakker, gezagvoerder; de heer P. Graat, opper-stuurman; F. Schelkes, 2de stuurman; H. Vuyk, 3de stuurman; M. Zeilstra, bootsman; Monson, zeilmaker; Matzon, timmerman; E. Hollander, kok; C. Kipping, P. Visser, P. van der Wal, L. Ringsma, M. Zwensen en E. Hansen, matrozen; J. Booy, J. Terhagen, W. Bakker, J. Valkema en P. Engelhart, ligt matrozen, en de heer Tollius Bennet, die zich als passagier aan boord bevond. Dat zij tot op den 27 Junij jl. de reis tot op de hoogte van Christmas Eiland, zonder onheilen, hebben voortgezet. Dat zij den avond van dien dag, ongeveer ten 7½ ure, terwijl de opper-stuurman de wacht overnam, om de zuid zijn over stag gegaan, zeilende het schip in goeden staat, met dik buijig weder, naar gissing op 2½ mijl beniden Christmas-Eiland; dat zij ten 9½ ure, de lucht afgeschoond zijnde, dat eiland in zigt kregen, noord ten oosten half oost, op een afstand, naar gissing van 3 mijlen; dat zij toen om den noord zijn over stag gegaan, en alle dienstdoende zeilen bij hadden, sturende noord, dat zij, na een half uur die rigting te hebben gevolgd, het meer genoemde eiland op eenen afstand van circa 2½ mijl ten noord noordoosten van het schip hadden, onder welke omstandigheden de opper-stuurman de wacht overgaf aan den kapitein, en volgens gebruik zich naar kooi begaf. Dat de meergemelde opper-stuurman P. Graat, omstreeks 3½ ure in den morgen van 28 Junij ontwaakte, door het geschreeuw van den tweeden stuurman: »Er komt eene zware bui opzetten. Op je roer!" Dat hij daarop naar het dek ijlde, land ontdekte en last gaf om de achterra's op te halen; nadat die last met veel moeite zoo spoedig doenlijk ten uitvoer gebragt was, vernam hij dat het schip breeds gestoten had, waarop hij zich naar de zoogenaamde hut begaf en deze reeds vol water vond; vervolgens kapte hij de sjorrings der booten, doch, daar het schip hard begon te zinken, vlugtte alle man naar en in de kleine sloep, welke in de davits hing. Door den plotselingen last, welken deze daardoor ontving, vierde de voortalie af en sloeg de boot over kap, zoodat de geheele ekwipagie in zee stortte: intusschen hadden de bovengenoemde opperstuurman en de matroos Kipping het geluk uit de boot te kunnen springen [illegible] middelerwijl [illegible] zij den heer Bennet en den [illegible] in zee zwemmende, welke zij beiden opnamen. Dat zij alzoo vier in getal, tegen 4 ure des namiddags, op de noordwestpunt van Christmas-Eiland strandden, waarbij de kok het leven verloor, ... werd eene in de hut aanwezige vlag opgeslagen, zonder gedurende de 34 dagen, welke zij op dat punt verbleven, door een der verschillende schepen, welke passeerden, ontdekt te worden, waarom zij besloten naar den zuidwestpunt van het eiland te gaan, die zij na eenen togt van acht dagen bereikten; hier zetteden zij andermaal de vlag op, waartoe zij twee dagen noodig hadden, omdat zij, in hunnen verzwakten toestand tegen de steile rotswanden moesten opklimmen. Dat zij den 23 Aug. op deze plaats zijn ontdekt, en gered door den gezagvoerder D. Crap Hillingman, van het Ned. barkschip *Amicitia*, die hen aan boord opnam, verpleegde en Zaturdag den 28sten behouden ter reede van Batavia aanbragt. Dat de omstandigheden verstrekt niet hebben toegelaten om iets hoegenaamd van de scheepspapieren of van de aan boord zijnde goederen te redden of te bergen, en dat genoemde geredden gedurende hun verblijf op Christmas Eiland niets hadden, om in hunne behoeften te voorzien, dan de vogels, welke zij vingen en [illegible] ... regenwater ... den was. Wijders verklaarden de drie gemelde personen, dat gedurende de reis alle mogelijke naarstigheid en toezigt zijn aangewend, zoowel door den gezaghebber als door ieder man der ekwipage, en dat alzoo het verlies van schip en lading aan geene andere dan de hiervoren omschrevene omstandigheden kan worden geweten.

De gezagvoerder van het Ned. schip *Olivier van Noord*, O. Kievyt, 30 Aug. ter reede van Batavia aangekomen, rapporteert dat hij den 24 des avonds omstreeks 9 ure, toen hij Christmas-Eiland oost langs zeilde, op 3 mijl gegiste afstand op dat eiland een groot vuur heeft zien branden. Dit is dus geweest op den dag na dien, waarop de drie schipbreukelingen van het schip *Vice-Admiraal Rijk*, door de *Amicitia* gered zijn.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Maandag, 15 November.

In deze zitting hebben de betrokkene Kommissien van Rapporteurs hare eindverslagen ter tafel gebragt omtrent hoofdstuk XI der staatsbegrooting voor 1853; het wets-ontwerp tot aanwijzing der middelen tot dekking der uitgaven begrepen in de staatsbegrooting voor 1853, en het voorstel van den heer Wintgens tot het houden eener enquête betrekkelijk den staat der zeevisscherijen hier te lande.

De vergadering heeft besloten dat de beraadslagingen over het eerste voorstel in de volgorde der begrootingwetten zullen plaats hebben, dat die over het tweede nader zullen bepaald worden, en dat het laatste voorstel nog voor de staatsbegrooting in behandeling zal worden genomen.

Daarop zijn de beraadslagingen gehouden over het voorstel van wet tot wijziging der bepalingen nopens de heffing bij admodiatie van sommige accijnsen in Limburg, na afloop waarvan dat ontwerp, aan eene stemming onderworpen, met 35 tegen 9 stemmen, is aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: van Hoëvell, ten Cate, Zylker, Reinders, van der Heijden, Verweij, Jongstra, van der Veen en Westerhoff.

De wets-voordragt tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor Burgerlijke Ambtenaren over het jaar 1853, is zonder beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen.

Het voorstel van de heeren Bachiene, Hoffmann, Blussé, van Dam van Isselt en Metman, strekkende tot het houden eener enquête omtrent den accijns op het zout, is daarna in behandeling genomen, en na eene vrij langdurige beraadslaging met 26 tegen 25 stemmen aangenomen.

Voor dat voorstel hebben gestemd de heeren: Gevers Deijnoot, ten Cate, Zylker, Storm, Rochussen, Taets van Amerongen, Slicher van Domburg, Reinders, van Lynden, Verweij, Anemaet, Poortman, Jongstra, Mackay, Groen van Prinsterer, Metman, Huguenin, Westerhoff, Wintgens, van Hall, Blussé, Schooneveld, van Hoëvell, de Kempenaer, de Monchy, ... en Bachiene.

De Kamer heeft besloten in eene volgende vergadering te bepalen wanneer aan dit aangenomen voorstel uitvoering zal worden gegeven, alsmede om de beraadslagingen over de konklusie van het rapport der Kommissie betrekkelijk de door Nederland met Oostenrijk en Wurtemberg gesloten overeenkomsten tot wederkeerige uitlevering van boosdoeners, te doen plaats hebben op morgen voor den aanvang van de aan de orde gestelde werkzaamheden.

Het (*Staatsblad* N°. 197) bevat de wet van 5 Nov. jl. houdende regeling van de verdeeling der provincien in kiesdistrikten, ter benoeming der leden van de Provinciale Staten; enz.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 Nov. Er is heden niets van eenig belang te melden.

Het is bekend dat de kiezers alhier, die deel aan de stemming wilden nemen, hunne stembilletten vroeger aan de mairie van het arrondissement moesten afhalen. Thans is bekend gemaakt dat deze billetten te beginnen met morgen, door tusschenkomst van den post aan de huizen, zullen bezorgd worden. In de departementen zullen die biljetten door de maires aan de huizen worden gezonden.

De regering heeft eenen maatregel genomen, die veel bevreemding verwekt. Al de kiesgeregtigden, welke om staatkundige oorzaken onder toezigt der policie zijn geplaatst, zullen den 21 November, gelijk iedereen, hunne stemmen mogen uitbrengen.

De kwestie der schadeloosstelling, aan de leden van het Wetgevend ligchaam te verleenen, moet reeds beslist zijn, men zegt, dat het cijfer voor de geheele zitting op tien duizend franks is gesteld.

— Alle berigten uit de departementen komen daarin overeen, dat de kiezers bijna zonder uitzondering voor het keizerrijk zullen stemmen.

— Eergisteren is eene oproerige proklamatie aan de kiezers in beslag genomen, afkomstig van de staatkundige vlugtelingen in het Buitenland en geteekend Ledru-Rollin. Ook in de provincien zijn dergelijke oproerige geschriften in beslag genomen. Zij hebben ten doel de volksstemming voor het keizerrijk tegen te werken.

— Uit den openbaar gemaakten staat der bank blijkt, dat de portefeuille met 30 millioen is toegenomen en thans 215 millioen bedraagt. De specie en baren zijn verminderd met 36 millioen, hetwelk sedert de vorige maand eene vermindering oplevert van 53 millioen. Evenwel bedraagt nog de voorraad niet minder dan 550 millioen. De in omloop zijnde bankbilletten vermeerderden met 26 millioen, hetwelk, met de verhooging in de vorige maand, eene vermeerdering oplevert van 34 millioen. Het geheele bedrag der in omloop zijnde billetten is thans 660 millioen. De bank heeft in de afgeloopen maand 32 millioen op effekten en 17 millioen op industriele en spoorwegaktien beleend; in het geheel liggen 70 millioen effekten en 54 millioen aktien bij de bank in beleening. De rekening-courant der schatkist is met 2,200,000 franks en die der partikulieren met 12 millioen toegenomen; de laatste bedraagt thans 126,000,000 franks.

MADRID, 9 November. In de weldra te openen zitting der Kortes zullen belangrijke onderwerpen ter spraak komen.

De *Nacion* verzekert, dat de twee eerste onderwerpen, welke de regering aan de Kortes denkt te onderwerpen, zullen zijn: eene bill van indemniteit, en het verzoek om de budgetten goed te keuren.

ENGELAND.

LONDEN, 13 Nov. Zeer belangrijk was de zitting van het Huis der Lords van ll. Donderdag, waarin Lord Derby, bij de beraadslaging over het adres van antwoord op de troonrede, betreffende het vrijhandelstelsel het volgende zeide:

»De nadeelige uitwerking der vrijheid van handel is, mijns bedunkens, geneutraliseerd geworden door de groote invoeren van goud en de landverhuizing op vrij groote schaal. Doch ik onderwerp mij uit naam mijner ambtgenooten aan de beslissing des lands. Ik verklaar insgelijks, dat, hoezeer ik ook verlang de nadeelen te verzachten, welke voor belangrijke klassen der maatschappij uit de jongste wetgeving zijn voortgesproten, ik deze wetgeving zonder bijoogmerken aanneem. Ik neem haar openhartig aan als de beslissing des lands, en ik heb besloten dezelve eerlijk en te goeder trouw ten uitvoer te brengen. Wanneer gij eene halve maand geduld wilt hebben, zal mijn edele vriend, de kanselier der schatkist, de financieele maatregelen ontvouwen, welke het gouvernement beraamd heeft.

— In het Huis der Gemeenten liet zich Sir H. Walpole, sekretaris van staat voor binnenl. zaken, in denzelfden geest hooren. De heer d'Israëli zeide daarbij nog het volgende: Het gouvernement is voornemens het voorstel te doen tot het nemen van zoodanige maatregelen, welke de verongelijkte belangen zullen voldoen, zonder in het minst te kort te doen aan het beginsel van onbeperkte mededinging, dat wij voor het beginsel van ons handelsstelsel erkennen. Wij gelooven dat de laatste maatregelen zijn genomen, zonder acht te slaan op de dienovereenkomstige eischen van ons financieel stelsel, en ons voornemen is ons financieel stelsel in overeenstemming met ons handelsstelsel te brengen. Ik geloof dat men van deze voornemens niet kan zeggen dat zij het beschermend stelsel te veel begunstigen."

— De *Jewish Chronicle* zegt dat de baron Lionel de Rothschild den 4 dezer in het Huis der Gemeenten verschenen is en mede gestemd heeft tot het verkiesen van den voorzitter, en dat die afgevaardigde voornemens is, om zoodra de gelegenheid zich zal aanbieden, te spreken en te stemmen en alzoo de bepalingen der wet tegen het toelaten van Israëlieten in het Parlement te trotseren.

— Vrijdag ll. had de Teems plotseling zulk eene hoogte bereikt, dat in onderscheidene wijken de huizen tot de zoldering der benedenwoning onder water stonden. De bewoners moesten natuurlijk naar de zolders vlugten.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 15 Nov. Het beruchte kommunisten-proces kontra D. Becker c. s., is op 13 dezer geëindigd. De beschuldigden Röser, Burgers en Nothjung zijn tot 6, Reiff, Becker en Otto tot 5, en Lesner tot 3 jaren vestingstraf veroordeeld; allen met verlies van burgerregt, en met plaatsing onder politie-toezigt na afloop van den strafttijd.

— Er bestaat een plan, om den afstand van Weenen en Parijs, door middel van spoorweg-kombinatie, op 48 uren te brengen. Oostenrijk zou dit onderwerp op het aanstaande spoorweg-kongres ter sprake brengen.

— De *Oest. Corr.* geeft te kennen, dat Oostenrijk het Fransche Keizerrijk zal erkennen als een feit, maar zonder er een karakter van legitimiteit aan te geven. Dat het Hoofd van den Staat met de partij van omverwerping geheel gebroken heeft, beschouwt dit blad als een zedelijken waarborg voor de duurzaamheid van het aanstaande Keizerrijk.

ITALIE.

Den 3 Nov. is het lijk van den Spaanschen gezant graaf Colombi, met groote pracht ter aarde besteld. De Kardinaal Antonelli, de Generaal Gemeau en zijn geheele staf, het korps diplomatiek en eene menigte Spanjaarden volgde den lijkstoet.

De Hertog en Hertogin van Saksen Weimar bevinden zich nog te Rome.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 16 November.

BEVALLEN (13 Nov.): M. G. Hoorn, geb. Maarschalkerwaart, D.

OVERLEDEN (9 Nov.): W. C. Macclaine, 54 j. ... Ida Weil, wed. E. Halphen.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 15 Nov. Belg. Leen. 2½ pc. 55¼; 1840, 5 pc. 100½; 1848, 101¼; 1852, 101; Spanje 1 pc. 24¼; Binnenl. 3 pc. 45½; Rom. Leening 1839 ...

MADRID, 8 Nov. Spanje 3 pc. 46½; Ardoins 1 pc. 25½; Uitg. Schuld 6¼; Coupon-Bewijzen 9.

BELGIE.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt, Prolongatie 3 pCt Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 56	Livorno	2/m.	f $38\frac{1}{2}$
„	zigt	„ $56\frac{1}{4}$	Napels	„	„ $81\frac{1}{8}$
Bordeaux	2/m.	„ $55\frac{5}{8}$	Petersburg	„	„ 1,86
„	½/m.	„ $55\frac{7}{8}$	Weenen	6/w.	„ $30\frac{1}{4}$
Madrid	3/m.	„ 243	Augsburg	„	„ $35\frac{3}{8}$
Cadix	„	„ 243	Frankfort	„	„ 99
Seville	„	„ 239	Hamburg	2/m.	„ $35\frac{3}{16}$
Bilbao	„	„ 240	„	zigt	„ $35\frac{7}{16}$
Lissabon	„	„ $41\frac{3}{4}$	Londen	2/m	„ 11,75
Porto	„	„ $41\frac{5}{8}$	„	zigt	„ 11,80
Genua	2/m.	„ $46\frac{1}{4}$	Rotterdam	„	$\frac{1}{8}$

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		15 NOV. 4½ u. gebl.	16 NOV.	4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		$63\frac{15}{16}$	$63\frac{13}{16}$	64	
Dito Dito	3	$76\frac{7}{8}$	$76\frac{3}{4}$	$77\frac{1}{16}$	$76\frac{7}{8}$
Dito Dito	4	$95\frac{1}{4}$	$95\frac{5}{16}$	$95\frac{3}{8}$	
Dito Obligatiën O. I.	4	$94\frac{11}{16}$			
Amortis. Syndic.	3½				
Handel-Maatschappij	4½	$122\frac{1}{2}$	$122\frac{1}{4}$		
Aand. Rijn-Spoorweg.					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatiën					
BELGIE, Obligatiën 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv		$52\frac{5}{16}$	$52\frac{5}{16}$	$52\frac{11}{16}$	$52\frac{11}{16}$
FRANKRIJK, Obligatiën	3	$76\frac{7}{8}$	$78\frac{3}{8}$	$78\frac{1}{8}$	$78\frac{1}{2}$
SPANJE Nieuwe	1	$24\frac{13}{16}$	$24\frac{9}{16}$	$24\frac{3}{4}$	
Dito	3	$51\frac{1}{8}$			
Dito Binnenl. à 6/m.		$45\frac{5}{16}$	$44\frac{7}{8}$	45	
Coup. Bewijzen.		$3\frac{11}{16}$	$3\frac{11}{16}$		
Amortisable Schuld		$6\frac{5}{16}$	$6\frac{1}{4}$		
PORTUGAL te Londen	5		$41\frac{1}{4}$		
Dito Dito	4	$37\frac{7}{8}$	$37\frac{3}{4}$		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	$107\frac{7}{8}$	108		
Dito Dito 1828 en 1829		$106\frac{5}{8}$	$105\frac{5}{8}$		
Cert. bij d°. 1831 en 1833		$96\frac{1}{4}$	$96\frac{11}{16}$	$96\frac{7}{8}$	
Dito	4½	$101\frac{3}{4}$			
Dito bij *Hope*	4	$91\frac{5}{8}$	$91\frac{3}{8}$		
Dito bij *Stieglitz en C°.*		$91\frac{1}{8}$			
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6	$70\frac{11}{16}$			
Cert. van dito		$71\frac{1}{4}$	$71\frac{3}{8}$		
POLEN, Certifikaten	4	$85\frac{3}{8}$			
Dito Aand. à fl. 500		$162\frac{1}{4}$			
Dito met lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		$4\frac{7}{8}$	$4\frac{7}{8}$		
PRUISSEN, Aand met Lot. R. 50 f					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	$77\frac{5}{8}$	$77\frac{11}{16}$	$77\frac{3}{4}$	
Dito 1847	2½	$40\frac{3}{8}$	$40\frac{1}{8}$		
Dito 1851	2½	40	$40\frac{11}{16}$		
Dito 1849	5	$90\frac{1}{2}$	$90\frac{1}{4}$		
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4	$69\frac{3}{4}$			
Letter B	5	90	90		
Aand. met Loting fl. 500	f				
Nieuwe dito » 250					
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIË te Londen 1824	5	99			
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	5½				
MEXICO Nieuwe	3	$24\frac{15}{16}$	$25\frac{1}{16}$	$25\frac{3}{16}$	
VENEZUELA à £ 100	3½		$40\frac{1}{4}$		
GRENADA à £ 100	2	21			
Dito Uitgestelde		$10\frac{5}{8}$	$10\frac{5}{8}$		
ECUADOR à £ 100		$4\frac{1}{8}$	$4\frac{1}{8}$		

Grieken 5 pCt. $4\frac{7}{8}$.

Binnenl. fondsen blijven wederom een weinig aangenamer, met veel affaire in Integralen. Spaansche, Fransche en de meeste overige Buitenl. fondsen waren daarentegen lager aangeboden, inzonderheid 3 pCt. Fransche en Spaansche. Oostenrijksche en Belgen waren echter meer gezocht. Mexikanen blijven meer iets gunstiger. Overigens was de markt in de andere Amerik. fondsen flaauwer, met weinig affaire.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 15 Nov. Heden zijn verkocht 22 vaten Maryland Tabak, per *Itzslein and Welcker*.

Meekrappen. Hetzelfde als vorige week en sommige kourante gele soorten iets hooger betaald; de landlieden, die hooger gestemd waren, konden niet verkoopen; voor wortelen blijft de vraag aanhouden.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 15 Nov. Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche Tarwe was wederom weinig aangevoerd. — Jarige blijft gevraagd en is iets hooger betaald. — Nieuwe, in de beste soorten prijshoudend, doch afwijkende vond tot vorige prijzen moeijelijker koopers, de geringste soorten daarentegen vinden voortdurend veel kooplust tot de bestaande prijzen. — Inlandsche en Vreemde Roode soorten, zoo wel Oude als Nieuwe, blijven goed te plaatsen, doch slechts bij kleinigheden. — Poolsche weinig geschikt ter veil.

Puike O. Zeeuws., Vlaams. en Overm. 1850 en 1851 f 294, 312; mindere en afwijkende f 276, 285; puike n. Zeeuws., Vlaams. en Overm. 1852 f 276, 285; mindere f 222, 240; geringe en afwijkende f 180, 207; Blaauwe f 180, 195; Zomer f 210, 225. — 161, 162, 163/2 ℞ Jarige Hoogl. Kleefsche f 308, 313, 312; 162, 164, 166/2 ℞ nieuwe Hoogl. Kleefs. f 315, 320, 330; 162/2 ℞ Jarige Kleefs. f 308; 155/2 ℞ oude Hooge Rijn f 270; 160, 161, 162/2 ℞ nieuwe Bovenl. Ris f 305, 309, 313; 164/2 ℞ Petersburger Kubanka f 285, 290.

Rogge. Nieuwe Zeeuwsche, Vlaamsche en Noordbrabandsche in eenen doen. — Vreemde soorten prijshoudend doch stil. Van de in Veiling zijnde cirka 200 Lasten min en meer gebroeide Odessa, is cirka 140 Lasten als onder notering verkocht.

Zeeuws. en Vlaams. jar. f 204, 216; Noordbrabandsche dito f 198, 210; Zeeuws. en Vlaams. nieuwe f 204, 228. — 148/2 ℞ Fransche f 204; 147/2 ℞ Pruissische Pommer f 200, 143, 145/2 ℞ n. Archangel f 185, 187, 190; 143/2 ℞ oude Petersburger f 180. — In Publieke Veiling: 146/2 ℞ Odessa f 175, 176, 177.

Gerst, Zeeuwsche en Vlaamsche Winter en Zomer veel gevraagd en wederom iets hooger betaald.

N. Zeeuws. en Vlaams. Winter f 168, 177; n. dito en dito Zomer f 162, 174.

Haver, Zeeuwsche en Inlandsche door meerder aanvoer iets lager afgegeven. Zeeuwsche en Polder Korte f 93, f 123; N. Dito en dito Voeder f 66, 90, 99.

Boekweit, prijshoudend. Noordbrabandsche op 140/2 ℞ f 195, 197, 202; N. Grootbrabands. f 194; Vlaamsche f 194, f 200; Nieuwe Fransche f 188; Oude dito f 162, 168.

Paardeboonen, zeer weinig aan en wederom hooger betaald. — Duiveboonen, onveranderd. Nieuwe Zeeuwsche Paardeboonen f 174, 180; Nieuwe Duiveboonen f 198, 210.

Witte en Bruine Boonen, in de puike soorten prijshoudend, afwijkende waren moeijelijk te plaatsen. Walchersche Witte f 330, 345; Zeeuwsche dito f 255, 285, 315; Walchersche Bruine f 345, 360, 375; Zeeuwsche Bruine f 255, 270, 345.

Erwten, Blaauwe minder aangevoerd en tot ruim vorige prijzen opgeruimd. — Witte zeer schaarsch. — Graauwe in eenen doen. Nieuwe Walchersche Blaauwe f 279, 294; Dito Zeeuwsche ordinaire f 258, 276; dito dito groote f 300, f 324; dito dito Witte f 222, 240; dito dito Graauwe f 270, f 330; dito Geldersche dito f 360, 420.

Koolzaad, als voren. Puik Zeeuwsch en Vlaamsch 52 a 53 £, minder 49 a 51 £. Zomerzaad, niet mooi, heeft 41 £ opgebragt.

Lijnzaad, onveranderd. Verkocht: 113 ℞ Petersburger f 288, 109/110 ℞ Bombay f 315. En in Publieke Veiling: 112/113 ℞ Petersburger, min en meer beschadigd f 281, 283. Nieuw Zeeuwsch Zaai-Lijnzaad veel gevraagd en hooger betaald, als: best 89 a 92 Stuivers, minder 82 a 86 Stuivers per Dordsch Achtendeel.

Inlandsch Hennipzaad op f 215 gehouden.

Kanariezaad, in eenen doen en van f 7 tot 8 per Mud te noteren.

Bruin Mosterdzaad, nieuw f 13, 14, Geel dito dito f 10, f 11, per Mud.

Raapkoeken f 60, 62; Lijnkoeken f 85, 110 per 1040 St.

Ter Beurze is verkocht: Tarwe, 162, 165/2 ℞ nieuwe Hoogl. Kleefsche f 310, 325; 156/2 ℞ witbonte Poolsche f 325; 158/2 ℞ oude Wolgaster f 285. — Rogge. 147/2 ℞ jar. Rijn f 200; 146/2 ℞ Odessa f 187, en bij partij f 180; 149/2 ℞ Odessa f 200 [illegible] Koersche f 195 te Schiedam: 147/2 ℞ Nieuwe Liebau f 208 te Delftshaven. — Gerst, te Schiedam: 157/2 ℞ Jarige Fransche f 188. — Koolzaad. Zeeuwsch Gestort 53 £.

SCHIEDAM, 15 Nov. Rogge. Verkocht: 142/2 ℞ Koers. f 195 kont. — Gerst. Verkocht: 137/2 ℞ jar. Fransche f 188 6/w. — Moutwijn f 17,50; Jenever f 21,00; Amst. Proef f 23,25, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 16 Nov. Het schip Maria Anna, Kapt. Verbeek, van Batavia naar Rotterdam vertrokken, is, volgens brief van Batavia van den 27 Sept. aldaar uit zee terug gekomen, doch had, n. 2000 pikols Koffij gelost en ijzeren ballast ingenomen te hebben, den 22 dito de reis voortgezet.

Het schip Elisabeth en Antoinette, kapt. Besier, heeft bij het verzeilen van Batavia naar Tagal, op Pasop gestoten en is naar Soerabaye vertrokken om te kielen.

Het schip Soerabaija, kapt Smart, van Batavia naar Passaroeang; is lek te Soerabaya binnengeloopen.

Het schip Regina, kapt. Gersen, van Tjilatjap herwaarts vertrokken, doch met schade uit zee terug gekomen, is den 20 September te Soerabaija binnengeloopen om te repareeren.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 15 Nov. H. W. Drent, Dankbaarheid aan de Nederlandsche Handel-Maatschappij, Batavia.

UITGEZEILD:

BATAVIA, 24 Aug. Pantalon, Remmers, Rott. — 28 Aug. Eliza Thornton, Maxwell, Nederl. — 29 Aug. Generaal Michiels, van Straten, Rott. — 31 Aug. Amboina, Rijken, id. — 1 Sept. Ceres, Teschen, Nederl. — 4 Sept. Margaretha, Lange, id. — 15 Sept. Harmonie, Bouma, Rott. — 17 Sept. George Washington, Probst, Nederl. — 22 Sept. Maria Anna, Verbeek, Rott. 23 Sept. Boreas, Visser, id. — 24 Sept. Robert Small, Small, Nederl. — 26 Sept. Juno, van Rijn van Alkemade, Rott. — 27 Sept. Eleanor, Stark, Nederl.

SAMARANG, 13 Aug. Willem Ernst, Doornik, Amst. — 19 Aug. Capella, Wegman, Nederl. — 24 Aug. Anna, Kleynenberg, Schiedam.

SOERABAYA, 27 Aug. Ardjoeno, Post, Samarang en Amst. 30 Aug. Zeevaart, Knaap, Amst.

TAGAL, 27 Aug. Maria Anna, Verbeek, Rott. — 14 Sept. Emilie, Marker, id.

PASSAROEANG, 2 Sept. Adm. Piet Hein, v. d. Linden, Amst. — 3 Sept. Nederland en Oranje, v. d. Plas, id.

TJILATJAP, 15 Aug. Erasmus, Scharper, Rott. — 26 Aug. Valparaiso, v. d. Meyden, id. - Regina, Gersen, Amst. — 3 Sept. Mercurius, Sipkes qq., id. — 16 Sept. Gebroeder, Flik, id.

PATJITAN, 18 Aug. Jan Pieterszoon Koen, Verloop, Amst.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 22sten Okt. op 24° N. Br. Heilige Willebrordus, kapt. Lommerse, van Rotterdam naar Batavia.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 16 Nov. in lading naar:

Keulen	J. O. N. Wilson, Colln n°. 4.
Weesel	B. Brinkamp, Twee Gebroeders.
Duisburg	H. J. Kamp, Vlijt en Hoop.
Manheim	W. Trip, de Rijn.
Mainz	W. Huppert, Mainz N°. 7.
Frankf. & Coblenz	J. Arnheiter, Frankfort N°. 8.
Dusseldorp & Neus	Th. Weerpas, Carolina.

KEULEN, 15 Nov. in lading naar:

Amsterdam	Kapt. Wilson Kolln n°. 3.
Rotterdam	„ Holz „ „ 14.

Rijnhoogte ARNHEM 15 Nov. 2 el 7 duim.
KEULEN 15 „ 8 vt. 6 „

ADVERTENTIEN.

(2396) GETROUWD: P. F. VAN ES, Mme Doctor, met Mevrouw de Wed. M. F. LOIX, geb. [illegible]

[illegible] 14 Nov. 1852.

Eenige kennisgeving aan vrienden en kennissen.

(2392) Het behaagde den Barmhartigen God, op heden de ziel van onzen beminden Broeder, in leven medelid onzer firma, SJOERD A. AUKES, in zijn 67ste levensjaar, tot zich te nemen. Zijne hevige ziekte, die ruim 3 weken duurde, verdroeg hij met uitmuntende gelatenheid en ontving met vol vertrouwen op Gods Barmhartigheid de H. H. Sacramenten der stervenden onzer Moeder de H. Kerk.

WOUDSEND (Vriesland) den 13 Nov. 1852.
AUKE A. AUKES, mede uit naam mijner overige Broeders.

Onze oude firma onder den naam A. AUKES en ZOONEN Mr. Mast- en Blokmakers, alhier, blijft op denzelfden voet continueren.

(2393) Tegen 1°. Februarij 1853, wordt er door een PASTOOR gevraagd: Eene **KEUKENMEID**, die als zoodanig gediend heeft en van goede getuigschriften voorzien, tegen goed loon. Brieven *franco*, letter O. P. bij de Boekhandelaars P. J. VAN LEEUWEN EN ZOON, Spuistraat te 's Hage.

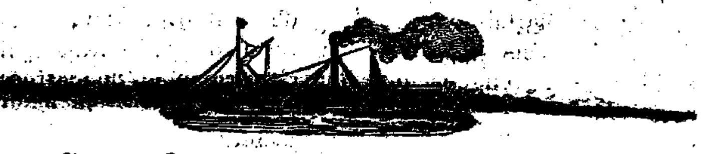

Stoombootvaart op de Maas,

TUSSCHEN

ROTTERDAM en VENLO.

Onderneming P. J. BERGER.

WINTERDIENST, beginnende den 15 November 1852.

Vertrek van *Rotterdam*, elken Dingsdag, Woensdag, Vrijdag en Zaturdag.

Vertrek van *Venlo*, elken Maandag, Dingsdag, Donderdag en Vrijdag.

De Passagiers behooren den avond te voren voor Middernacht aan Boord te zijn. (2394)

(2395) Bei JOSUÉ WITZ, Buchdrucker und Verleger in *Arnheim*, ist so eben erschienen und an respective Herren Subscribenten abgeliefert:

Die Liebhaber des Kreuzes,

von

IDA Gräfin HAHN-HAHN,

2 Bde.

1ste Lieferung des 2ten Jahrgangs der

Bibliothek für Geschichte, Philosophie und Theologie.

Subscriptionspreis pro Jhrg. von 2400 à 2500 Seiten in grosz Oktav. 8 Gulden Holländissch.

Liegt zur Presse der

IIIte Band des HISTORISCHEN KATECHISMUS von JOH. EV. SCHMID.

Mede is bij opgenoemden van de pers gekomen en verkrijgbaar:

DE BEKEERING VAN DEN HEER MARIE-ALPHONSUS RATISBONNE. Een omstandig en getrouw verhaal van den Baron THEODORE DE BUSSIÈRES. Naar de oorspronkelijke uitgave van Rome, vertaald door JOSUÉ WITZ. Tweede vermeerderde druk. In kl. 8vo 72 bladz. op helder papier gedrukt en in gekleurden omslag. Prijs . . . . . **20 CENTS.**

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.